

Plats och tid

Timrå kommunhus, polstjernen 14:00—16.15

Beslutande

Ewa Lindstrand (s) ordf
Jan Norberg (s)
Gunilla Pontén (s)
Bengt Nilsson (s)
Mari Eliasson (s)
Anders Weinemo (s)
Lars-Erik Nordin (c)
Anita Hellstrand (c), §§ 33-41
Tony Andersson (m), §§ 29--32
Björn Hellquist (fp)
Maritza Villanueva Contreras (v)
Rolf Johnny Olsen (kd)

Övriga närvarande

Annica Sjödin, kommunsekreterare
Stig Fagerström, kommunchef
Agneta Lindskog, ekonomichef § 31
Birgitta Andersson, socialförvaltningen § 31
Håkan Eriksson, miljö- och bygg § 32
Hans Jonsson, ekonom

Utses att justera

Jan Norberg (s) och Lars-Erik Nordin (c)

Justeringens plats och tid

Kommunledningskontoret onsdag den 4 februari 2009

Underskrifter

Ewa Lindstrand (s), ordförande

Annica Sjödin, kommunsekreterare

Jan Norberg (s), justerare

Lars-Erik Nordin (c), justerare

ANSLAG / BEVIS

Justering av Kommunstyrelsens protokoll har tillkännagivits genom anslag på kommunens anslagstavla.

Sammanträdesdatum
2009-02-03

Anslaget uppsatt den
2009-02-05

Anslaget nedtas den
2009-02-27

Förvaringsplats för protokollet
Kommunledningskontoret

Paragrafer
29--41

Annica Sjödin, kommunsekreterare

§ 31

Yttrande över LSS-kommitténs slutbetänkande "Möjlighet att leva som andra - ny lag om stöd och service för vissa personer med funktionsnedsättning" (SOU 2008:77)
Dnr KS/2008:222

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar på arbetsutskottets förslag:

Avge yttrande enligt kommunledningskontorets förslag.

Ärendet

Den sista augusti i år överlämnade LSS-kommittén sitt slutbetänkande "Möjlighet att leva som andra - Ny lag om stöd och service för vissa personer med funktionsnedsättning" (SOU 2008:77) till regeringen. Betänkandet har skickats på remiss till bl.a. 58 kommuner och 7 lands-ting/regioner. Timrå kommun är inte utvald som remissinstans, men alla som har synpunkter på ett förslag har alltid möjlighet att yttra sig.

Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har som ett led i sitt arbete med att utarbeta ett svar på remissen genomfört fyra remisskonferenser runt om i landet för att fånga in kommunernas och landstingens/regionernas synpunkter på betänkandet. Styrelsen för SKL fattade den 21 november 2008 beslut om sitt remissvar. Svaret baseras på de synpunkter som framkommit vid remisskonferenserna och i andra sammanhang. SKL:s budskap till regeringen är tydligt:

"Det är bra att LSS-kommittén föreslår ett samlat statligt ansvar för personlig assistans. Men det räcker inte. Staten måste ta över ansvaret för finansiering och beslut om samtliga LSS-insatser."

I ett brev till kommun-, landstings- och regionstyrelser uppmanar SKL:s styrelse även de kommuner/landsting/regioner som inte är utvalda som remissinstanser att utnyttja möjligheten att lämna ett yttrande.

Förslaget till yttrande från Timrå kommun följer SKL:s yttrande. Pga. att SKL:s yttrande är väldigt långt, 22 sidor, omfattar Timrå kommuns yttrande endast de förslag i betänkandet där Timrå kommun i enlighet med SKL har invändningar eller kommentarer.

Protokollsutdrag till
Socialdepartementet
Kommunledningskontoret

Exp 5/2 2009

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

Socialdepartementet
103 33 STOCKHOLM

LSS-kommitténs slutbetänkande "Möjlighet att leva som andra - ny lag om stöd och service för vissa personer med funktionsnedsättning" (SOU 2008:77)

Sammanfattning

LSS har en avgörande betydelse för den enskildes möjligheter att vara fullt delaktig i samhället, att uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och att kunna leva som andra. Timrå kommun vill värna om LSS och dess intentioner, men anser att de problem som är förknippade med LSS måste lösas. Det hade varit en fördel såväl för de personer med funktionsnedsättning som omfattas av LSS som för kommunerna, om utredningsdirektiven följts i sin helhet. Kommitténs förslag är ett steg i rätt riktning, men inte tillräckligt. För att säkerställa att stödet till den enskilde fungerar så bra som möjligt bör, enligt Timrå kommuns uppfattning, staten överta ansvaret för finansiering och beslut om samtliga LSS-insatser, medan utförandet av verksamheten även i fortsättningen bör skötas av kommunerna och/eller privata utförare och när det gäller råd och stöd av landstingen.

De verksamheter som kommunerna normalt ansvarar för karakteriseras av att det finns ett utrymme för de förtroendevalda på lokal nivå att prioritera mellan olika behov för kommuninvånarnas bästa. Kommunernas uppdrag på LSS-området har en annan karaktär. LSS:s konstruktion som rättighetslagstiftning innebär att det är riksdagen, statliga myndigheter och förvaltningsdomstolar som genom lagstiftning, föreskrifter respektive domar anger hur kommunerna ska sköta och prioritera sin verksamhet. Ett viktigt syfte med denna rättighetskonstruktion är att begränsa utrymmet för kommunerna att göra egna prioriteringar baserade på lokala ekonomiska eller politiska bedömningar, dvs. att begränsa utrymmet för kommunal självstyrelse på LSS-området. Om ansvarsutkrävandet ska fungera i en demokrati är det viktigt att den som ytterst beslutar om en offentlig verksamhet också är den som betalar för verksamheten. Det innebär att staten bör ha hela ansvaret för beslut om och finansiering av LSS-verksamheten.

Rättighetskonstruktionen i LSS rimmar också illa med det ekonomiska balanskravet som kommunerna lyder under. För LSS-verksamheten gäller att det är den enskildes behov och rättigheter som ska styra resurstilldelningen oavsett de tillgängliga ekonomiska resurserna. Balanskravet ställer däremot krav på kommunerna att ha en ekonomi i balans oavsett hur anspråken på verksamheten ser ut.

Mycket talar för att LSS också skulle fungera bättre ur brukarnas perspektiv om individen hade sina LSS-rättigheter gentemot staten istället för gentemot kommunen. I kraft av sin storlek klarar statens ekonomi bättre av snabba kostnadsförändringar och kan därför bättre garantera att individens behov av stöd och service tillgodoses på rätt sätt. Dessutom skulle en statlig finansiering gynna flexibiliteten och underlätta för personer att röra sig över kommungränserna. Om stödet följer individen, finns möjlighet till valfrihet för individen att välja service även i en annan kommun än bosätt-

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

ningskommunen. Detta gynnar också etablerandet av både enskilt och offentligt bedrivna verksamheter av hög kvalitet. Med dagens regler finns en risk att etableringen av en attraktiv och bra LSS-verksamhet kan komma att innebära en övervältring av kostnader till den kommun där verksamheten är lokaliserad. De preciseringar som LSS-kommittén föreslår när det gäller bestämmelserna om ansvarig kommun kommer att minska risken, men inte ta bort den helt.

Kommittén har på ett rimligt sätt redovisat de fördelar och nackdelar som kan identifieras för olika tänkbara huvudmannaskapsförhållanden. Man har dock dragit slutsatsen att det inte idag finns möjlighet att ändra någon del av huvudmannaskapet utöver personlig assistans, även om en större förändring inte ses som utesluten på längre sikt. Av bland annat de skäl som framgått ovan delar Timrå kommun inte den slutsatsen. Ett statligt huvudmannaskap för hela LSS är både önskvärt och möjligt att genomföra redan nu. Kommunerna har, genom Sveriges Kommuner och Landsting, till kommittén redovisat både argumenten för en sådan lösning och konkreta förslag på hur det skulle kunna gå till.

Av betänkandet framgår att kommittén har gjort en gedigen översyn när det gäller assistansersättningen. Efter många och omfattande kartläggningar, uppföljningar och analyser föreslås ändringar för att komma till rätta med en skenande kostnadsutveckling och bristande kvalitetskontroll m.m. Många av de förslag som redovisas är i och för sig bra eller åtminstone invändningsfria. Problemet är att kommittén inte i tillräcklig utsträckning har analyserat och hanterat många av de övriga problem som finns med den nuvarande lagstiftning som rör personer med funktionsnedsättningar. Kommitténs tilläggsdirektiv (dir. 2006:68) har, enligt Timrå kommun, tyvärr inte resulterat i en översyn av LSS av den omfattning som varit önskvärd. Ytterligare förändringar och klargöranden är enligt kommunen nödvändiga för att på sikt säkerställa att LSS ska fungera så bra som möjligt ur såväl kommunernas som den enskildes perspektiv.

Timrå kommuns ställningstagande till de presenterade förslagen

Timrå kommun följer i yttrandet betänkandets disposition. Timrå kommun yttrar sig endast över de förslag där kommunen har invändningar eller kommentarer till förslagen.

4.2 LSS – en lag om sociala tjänster

LSS-kommitténs förslag:

Regeringen bör överväga att införa handläggningsregler i LSS för att stärka den enskildes rätt enligt lagen.

Timrå kommuns ställningstagande:

Det är oklart vilka handläggningsregler som avses. Timrå kommun tillstyrker förslaget om man med nya handläggningsregler endast avser att komplettera LSS med de regler som redan finns i SoL.

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

4.3 Vilka syften och mål ska lagen ha?

LSS-kommitténs förslag:

Regeringen bör särskilt uppmärksamma skillnader i syften och målsättningar mellan LSS och SoL vid en översyn av hur den senare lagen fungerar som redskap för att uppnå de nationella målen för handikappolitiken. Det bör då prövas om SoL ska kompletteras med en bestämmelse om att personer med funktionsnedsättning som får bistånd med anledning av funktionsnedsättningen genom detta ska tillförsäkras goda levnadsvillkor.

Timrå kommuns ställningstagande:

SoL bör inte kompletteras med en bestämmelse om goda levnadsvillkor för personer med funktionsnedsättning. Som kommittén konstaterat är det inte möjligt att precisera någon skillnad i kvalitetsnivå (goda levnadsvillkor – skälig levnadsnivå) när det gäller andra insatser än ekonomiskt bistånd. Det kan även diskuteras om det är önskvärt. Hur motiverar man t.ex. en skillnad i kvalitet när det gäller barn placerade i familjehem pga. funktionsnedsättning jämfört med barn placerade pga. olämplig hemmiljö? Istället bör man se över möjligheten med ett närmande av lagarna.

4.5 Ett barnperspektiv i LSS

LSS-kommitténs förslag:

En obligatorisk registerkontroll införs av personer som ska arbeta som personliga assistenter åt barn och unga. Kravet på registerkontroll ska dock inte omfatta den som är vårdnadshavare för den assistansberättigade. Motsvarande registerkontroll införs också för dem som söker anställning i annan verksamhet enligt LSS. Den som erbjuds anställning, uppdrag, praktiktjänstgöring eller liknande ska lämna registerutdrag.

Timrå kommuns ställningstagande:

Timrå kommun tillstyrker förslagen men anser att det med anledning av hela personkretsens utsatthet finns skäl att överväga om inte registerkontroll bör omfatta all personal som arbetar inom LSS-verksamhet, inte bara den personal som arbetar med barn och ungdomar. Frågan bör enligt Timrå kommun utredas vidare.

5. Huvudmannaskap för stöd och service

LSS-kommitténs förslag:

1. Staten ska ha ett samlat huvudmannaskap för beslut om och finansiering av insatsen personlig assistans.
2. Regeringen bör, vid uppföljningen av den nationella handlingsplanen för handikappolitiken år 2010, särskilt uppmärksamma den splittrade ansvarsfördelningen med olika huvudmän inom och utom LSS-området.
3. Regeringen bör följa upp och utvärdera effekterna av statligt huvudmannaskap för personlig assistans, och andra åtgärder som vi föreslår, och därefter bedöma om det behövs ytterligare förändringar av ansvarsförhållandena.

Timrå kommuns ställningstagande:

Förslag 1 – att låta staten bli ensam huvudman för insatsen personlig assistans – är ett steg i rätt riktning, men inte tillräckligt. För att säkerställa att stödet till den enskilde fungerar så bra som möjligt bör, enligt Timrå kommuns uppfattning, staten överta ansvaret för finansiering och beslut om samtliga LSS-insatser, medan utförandet av

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

verksamheten även i fortsättningen bör skötas av kommunerna och/eller privata utförare och när det gäller råd och stöd av landstingen. Timrå kommuns inställning i frågan har redovisats mer utförligt i sammanfattningen. Enligt Timrå kommuns mening är dock förslag 1 i sig bristfälligt. Statens kommande ansvar för den personliga assistansen, som till viss del föreslås bli reducerad, kommer sammantaget med förslaget om kommunalt ansvar för den nya insatsen personlig service med boendestöd, leda till en fortsatt problematik med två huvudmän. Timrå kommun återkommer till denna fråga under avsnitt 7.4.

6.2 Reglering och ansvar

LSS-kommitténs förslag:

En ny regel införs i LSS för att tydliggöra att kommunen i vissa fall även fortsättningsvis ska ha rätt att få ersättning från Försäkringskassan när en person som ansökt om personlig assistans behöver sådant stöd under den tid myndigheten utreder ansökan.

Timrå kommuns ställningstagande:

Timrå kommun tillstyrker förslaget, men har invändningar mot att en kommun endast ska få ersättning i de fall beslut fattats om personligt utformat stöd enligt 4 kap. 1 § SoL. Den enskilde måste tillsammans med kommunen kunna avgöra hur situationen på bästa sätt ska kunna lösas och med vilka insatser. Samtliga kommunala insatser innebär i detta läge en övervältring av kostnader från stat till kommun som självklart bör ersättas. Timrå kommun vill här särskilt understryka att någon ersättning överhuvudtaget inte blir aktuell om Försäkringskassan fattar sina beslut utan dröjsmål. Försäkringskassans möjlighet att fatta interimistiska beslut måste nyttjas.

6.3 Behov

LSS-kommitténs förslag:

1. Ett golv för rätten till personlig assistans på minst 20 timmars grundläggande behov per vecka ska införas.
2. Det grundläggande behov som avser att kommunicera ska omfatta tid som behövs för att kommunikation med andra överhuvudtaget ska vara möjlig för meningsutbyten mellan den enskilde och andra personer än dennes personliga assistenter.
3. Det grundläggande behov som avser annan hjälp som förutsätter ingående kunskap om den funktionshindrade ska tas bort när det finns en samlad lösning för skydds- och begränsningsåtgärder bland dem som ingår i personkretsen i LSS.
4. Det ska införas ett krav på både grundläggande behov och andra behov för rätt till personlig assistans så att den som enbart har stadigvarande omvårdnadsbehov inte kan beviljas personlig assistans. Barn och unga ska dock, tills de fyllt 21 år, ha rätt till personlig assistans även om de endast har grundläggande behov.
5. Dubbel assistans ska beviljas först efter att möjligheterna att tillgodose behoven genom hjälpmedel och bostadsanpassningar har prövats.
6. LSS ska förtydligas så samtliga behov utreds och beräknas efter en enhetlig modell – även de andra behov som den enskilde har utöver de grundläggande behoven och som gäller aktiviteter i samband med boende, delaktighet i samhällslivet, träning och egenvård.

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

7. Försäkringskassan bör få i uppdrag att utarbeta normering och rutiner för handläggning av ansökningar om tillfälligt utökad personlig assistans från personer som redan har ett beslut om assistansersättning.
8. Regeringen bör undersöka möjligheterna till en gemensam finansiering av stat och landsting av personlig assistans som utförs i nära anslutning till sjukvård.
9. Regeringen bör ta initiativ till att den tidsperiod som en assistansberättigad i vissa fall kan ha med sin personliga assistent under sjukhusvistelse förlängs.

Timrå kommuns ställningstagande:

Förslagen 1 - 4 innebär att syftet med den personliga assistansen tydliggörs. Detta är enligt Timrå kommun i och för sig eftersträvänsvärt men kommunen vill påtala den uppenbara risk som finns att förslagen leder till kostnadsökningar för kommunerna – konsekvenser som bör beräknas och finansieras. Särskilt punkt 4 bör enligt Timrå kommun analyseras vidare.

När det gäller förslag 7 vill Timrå kommun framhålla att det är nödvändigt att Försäkringskassans kommande normering sker i en form som innebär ett krav på konsekvensutredning – dvs. kommunerna genom Sveriges Kommuner och Landsting ska ges tillfälle att yttra sig.

Förslagen är inte kostnadsberäknade till de delar de innebär ökade administrativa åtaganden för kommunerna. Se kommunens kommentarer till förslagen i avsnitt 8.

6.4 Utförande och kvalitet

LSS-kommitténs förslag:

Regeringen bör se över om det är möjligt att vidga lagen om bostadsanpassningsbidrag något så att den också täcker in vissa åtgärder som rör assistenters arbetsmiljö.

Timrå kommuns ställningstagande:

Frågan om bostadsanpassningsbidrag som tas upp är komplicerad och det är mycket tveksamt om en översyn för att vidga lagen är önskvärd. I synnerhet eftersom frågan inte alls har analyserats av kommittén.

6.5 Ersättning

LSS-kommitténs förslag:

Den del av schablonen som avser övriga kostnader bör räknas upp utifrån nettoprisindex, NPI, istället för som i dag med hänvisning till löneutvecklingen inom området. Värdet av ersättningen för övriga kostnader bör dessutom justeras nedåt så att det i penningvärde likställs med ersättningen vid införandet av det schabloniserade timbeloppet år 1997.

Timrå kommuns ställningstagande:

Timrå kommun avvisar utredningens förslag att knyta uppräknings av övriga kostnader till nettoprisindex (NPI) istället för till löneutvecklingen, eftersom en stor del av dessa kostnader i normalfallet också är personalkostnader. Timrå kommun avvisar också förslaget att göra en retroaktiv justering av schablonersättningen så att den ska spegla en uppräknings av övriga kostnader med NPI sedan 1997. Det handlar om en ren besparing som till största delen drabbar kommunernas ekonomi, eftersom kommunerna svarar för huvuddelen av utförandet av personlig assistans. För övrigt anser

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

kommunen att schablonersättningen redan i utgångsläget är för låg för att täcka kommunens kostnader.

6.6 Tillsyn och kontroll

LSS-kommitténs förslag:

Anordnare av assistans ska vara ansvariga för redovisningen av hur medlen använts och också för eventuell återbetalning. Försäkringskassan bör ges möjlighet att kräva den redovisning av anordnare av assistans som behövs för att kontroll av att ersättningen använts på avsett sätt ska kunna ske.

Timrå kommuns ställningstagande:

Förslaget att ge Försäkringskassan möjlighet att kräva in redovisning kan medföra betydande merarbete för kommunerna, om den hanteras på fel sätt.

7.1 Övergripande frågor om kvalitet och kostnader

LSS-kommitténs förslag:

1. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att, i samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting, bedöma i vilken utsträckning den behovsbedömningsmodell för personlig assistans som ska vara klar år 2011 kan användas även för andra LSS-insatser och vilka kompletteringar som kan behövas för att detta ska vara möjligt.
2. Socialstyrelsens arbete med kvalitetsindikatorer inom LSS-området bör fortsätta. Kvalitetsindikatorerna bör användas för förbättringsarbete inom verksamheter med stöd och service enligt LSS och för att ge brukare, anhöriga och övriga medborgare information om dessa verksamheter.
3. Socialstyrelsen och länsstyrelserna bör få i uppdrag att utarbeta bedömningskriterier för tillsynen av kommunernas och landstingens uppgifter och insatser enligt LSS.
4. Genom information till kommunerna bör regeringen tydliggöra att den föreslagna lagen om valfrihetssystem (LOV) också är avsedd att omfatta kommunala LSS-insatser.
5. Kommunernas särskilda uppgifter enligt LSS ska kompletteras med en uppgift att upprätta en plan för hur de som omfattas av lagens personkrets ska få sina behov tillgodosedda.

Timrå kommuns ställningstagande:

Socialstyrelsens arbete med kvalitetsindikatorer som tas upp i punkt 2 bör enligt kommunen ske i samarbete med kommunerna genom Sveriges Kommuner och Landsting.

Timrå kommun vill när det gäller förslag 4 uppmärksamma en "brist" på lagändring i proposition 2008/09:29 Lag om valfrihetssystem. I propositionen föreslås en lagändring i socialtjänstlagen som innebär att socialnämnden får avvakta med beslut om bistånd till dess den enskilde kan få tillgång till den leverantör hon eller han önskar. Ändringen föreslås för att den enskilde ska kunna välja en viss utförare, utan att kommunen riskerar en särskild avgift för icke verkställt beslut. Sanktionsavgifter skapar försämrade ekonomiska möjligheter för kommunerna både att verkställa domar och att klara den ordinarie verksamheten, och en total översyn av systemet med sanktionsavgifter är enligt Timrå kommun nödvändig. I avvaktan på en sådan är det önskvärt att snabbt komma till rätta med vissa tillsynsmyndigheters diskutabla till-

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

lämpning av lagstiftningen. Ett steg i detta kan vara att omgående göra samma ändring i LSS som den som föreslås i SoL. Justitieombudsmannen (JO) har i sitt yttrande över betänkandet LOV att välja – Lag om valfrihetssystem, påpekat att det kan föreligga viss osäkerhet kring om kommunen riskerar att drabbas av en särskild avgift om nämnden skjuter på verkställigheten av ett biståndsbeslut t.ex. i det fallet att den enskilde vill stå kvar i en kö för att få ett annat särskilt boende än det som kommunen vid tillfället erbjuder plats i. JO har därför inte någon invändning mot ett tydliggörande på denna punkt. Samma tydliggörande är enligt Timrå kommun även nödvändigt att göra i LSS.

Förslag 5 innebär en tillkommande kommunal uppgift som enligt kommittén kan användas i tillsynssyfte. Uppgiften kräver en systematisk årlig uppföljning/kartläggning av behov hos personer som omfattas av lagens personkrets. En sådan planering kräver också en samverkan mellan fastighetsförvaltning, verksamhetsförvaltning och ekonomiförvaltning m.fl. Förslaget är en ny påлага och ska därför också kostnadsberäknas.

7.2 Insatser i annan kommun

LSS-kommitténs förslag:

1. En kommuns möjlighet att behålla ansvaret för en person som beviljas boende enligt LSS, vilket kommer att tillhandahållas inom en annan kommuns gränser förtydligas. Av LSS (6 kap. 2 §) bör framgå att den beslutsfattande kommunen behåller ansvaret för den enskildes LSS-insatser trots att denne till följd av beslut om boendeinsats kommer att folkbokföras i en annan kommun. I lagen införs också en ny bestämmelse om att en kommun som tillhandahåller en bostad enligt 4 kap. 1 § 8-10 i en enskild vårdgivares verksamhet belägen i en annan kommun ska meddela den kommunen detta.
2. Vidare förs det in en ny regel i 16 kap. 2 § socialtjänstlagen med innebörden att den kommun som placerar en enskild i en annan kommun även har ett sammanhållet ansvar för dennes stöd- och serviceinsatser enligt LSS. En upplysning om detta förs också in i LSS.
3. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att undersöka om staten ska ta ett större ansvar när det gäller nationella kompetens- och kunskapscenter. Det handlar om enskilda och offentliga verksamheter med stöd och service enligt LSS som är och måste vara tillgängliga för brukare från hela landet eller stora delar av landet. Uppdraget bör omfatta en analys av behovet av ett större statligt ansvar och hur det ska organiseras. Vilka kvalitetskrav som ska ställas på de berörda verksamheterna bör undersökas, liksom om det behövs en statlig delfinansiering av stöd- och serviceinsatser vid de nationella kompetens- och kunskapscentren.

Timrå kommuns ställningstagande:

Timrå kommun vill när det gäller förslag 1 åter hänvisa till sitt ställningstagande i huvudmannaskapsfrågan, se sammanfattningen. Timrå kommun stöder förslag 1 men med invändningen att de problem som kommittén försöker hantera kan och borde lösas på annat sätt. När det gäller boendeinsatser enligt LSS är fördelarna med ett statligt huvudmannaskap som mest uppenbara. En statlig finansiering gynnar flexibiliteten och underlättar för personer att röra sig över kommungränserna och det är ett effektivt sätt att lösa de problem med försök till övervältring av kostnader mellan kommuner som kommittén vill lösa genom förslaget. Ett ändrat huvudmannaskap

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

gynnar också etablerandet av både enskilt och offentligt driven verksamhet av hög kvalitet. Timrå kommun har vad gäller förslag 3 samma invändning som för förslag 1, dvs. ett statligt huvudmannaskap över samtliga LSS-bostäder är att föredra.

7.3 Insatser med beslut om boende

LSS-kommitténs förslag:

- Den nuvarande insatsen boende för vuxna enligt LSS ska delas upp i tre olika insatser: boende i gruppboende, boende i bostad med särskild service för vuxna och särskild anpassad bostad.
- Insatserna gruppboende och bostad med särskild service för vuxna ska inte kunna kombineras med personlig assistans.
- Med skäliga kostnader för fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter avses brukarens kostnad för deltagande i aktiviteten. Den enskilde ska inte ha några kostnader för medföljande personal.

Timrå kommuns ställningstagande:

Timrå kommun ställer sig positivt till förslaget att insatsen bostad med särskild service delas upp, dock inte i tre delar. Insatsen särskild anpassad bostad bör inte kvarstå som en rättighet i lagen då behovet av en fysiskt anpassad bostad tillgodoses genom bostadsanpassningsbidrag. Enligt Timrå kommuns uppfattning är det inte heller lämpligt att det i en rättighetslag ingår en insats som varken kommuner eller tillsynsmyndigheter riktigt vet vad den innebär eller förstår när och varför den ska beviljas.

Timrå kommun instämmer inte i kommitténs förslag om att gruppboende och bostad med särskild service inte ska kunna kombineras med personlig assistans. Möjligheten bör finnas kvar för flexibla lösningar och bästa möjliga nyttjande av resurser.

Vad gäller förslaget om tydliggörande av att avgifter för fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter endast får avse kostnaden för den som beviljats insatsen, hade det varit önskvärt med ytterligare klargöranden. Det gäller främst hur den handikappolitiska principen att personer inte ska ha merkostnader på grund av funktionsnedsättningar ska tillämpas i samband med insatser enligt en lag som inte rymmer möjligheten att bevilja ekonomiskt bistånd. Det hade även varit välkommet med ett tydliggörande av hur principen förhåller sig till lagstiftningen om handikappersättning och vårdbidrag.

7.4 Stöd och service i ordinärt boende

LSS-kommitténs förslag:

Personlig service med boendestöd ska införas som ny insats i LSS. Rätten bör utgå från definitionen av hemtjänst, men ge den enskilde rätt till ett beslut som avser direkt stöd. Rätten till personlig service med boendestöd ska avse högst 40 timmars stöd per vecka. Effekter av detta i förhållande till det särskilda utjämningsystemet för kommunala LSS-kostnader bör beaktas i den fortsatta beredningen av förslaget.

Timrå kommuns ställningstagande:

Det är olyckligt att kommunen föreslås få ansvar för den nya insatsen personlig service med boendestöd för de personer som inte kommer att uppfylla kraven för personlig assistans. Med Försäkringskassan som beslutsfattare av insatsen personlig assistans, men inte för insatsen personlig service, finns en uppenbar risk för övervält-

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

ringsproblem med små möjligheter för kommunerna att påverka utvecklingen. Timrå kommun anser därför att det är nödvändigt med en kontrollstation för att följa upp och göra korrigeringar om så behövs.

I alla de fall då det inte är självklart att den enskilde uppfyller kraven för personlig assistans kvarstår dessutom samma risk för dubbel handläggning som med nuvarande lagstiftning. Enligt Timrå kommuns mening är fördelarna med staten som huvudman för båda dessa insatser uppenbara. Med staten som huvudman finns inte heller anledning att införa den föreslagna 40-timmarsgränsen när det gäller personlig service.

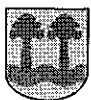
I övrigt anser Timrå kommun att den nya insatsen är synnerligen diffust beskriven och att de krav som ställs på beslut och utförande i motivtext inte framgår av lagtexten. Timrå kommun vill påminna om att Regeringsrätten vid flera tillfällen påtalat (senast i dom meddelad den 23 september 2008, mål nr. 6371-07) att allmänna uttalanden som görs i förarbeten inte måste följas av tillämparen när stöd för uttalanden saknas i lagtexten. Ett grundläggande krav på en lagtext är att den är utformad så att den rymmer de riktade anvisningar som lämnas till rättstillämparen i förarbetstext. Detta gäller i synnerhet då lagen är en rättighetslag.

Införs den nya insatsen torde den medföra ett behov av kompetensutveckling för personalen. Om detta förslag – och övriga förslag i betänkandet – genomförs 2010 kommer nya krav att ställas på kommunerna. Det handlar både om en helt ny insats och ökade ambitioner inom redan befintligt arbetsfält. Som kommittén konstaterar i betänkandet har tidigare kompetenssatsningar framför allt kommit att rikta sig till äldreomsorgen. Ett förslag om en kraftfull satsning på kompetensutveckling inom LSS-området bör finnas med som en del i en framtida proposition.

7.5 Sysselsättning

LSS-kommitténs förslag:

1. För att kunna beviljas daglig verksamhet ska den enskilde vara beviljad aktivitets- eller sjukersättning av Försäkringskassan.
2. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att utarbeta riktlinjer för hur den dagliga verksamheten ska utformas så att den grupp som står nära arbetsmarknaden får ökade möjligheter till lönearbete.
3. Personer som beviljas daglig verksamhet enligt LSS ska ha rätt att genomgå en inledande kartläggning för att fastställa hur den dagliga verksamheten bör utformas för att passa den enskilde. Denne ska ha rätt till en aktivitetsplan som ska innehålla en beskrivning av syftet med den dagliga verksamheten.
4. Personer med psykiska funktionshinder i personkrets 3 ska få rätt till daglig verksamhet enligt 9 § 10.
5. Kommunerna ska kompenseras stegvis under tre år för kostnader för ett införande av en rätt till daglig verksamhet för personer med psykiska funktionsnedsättningar i personkrets 3.
6. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att följa utvecklingen av sysselsättningsverksamhet inklusive daglig verksamhet för personer med psykiska funktionshinder.
7. Den officiella statistiken om stöd och service enligt LSS bör omfatta en särskild redovisning av antalet personer med psykiska funktionshinder i personkrets 3 som är beviljade daglig verksamhet enligt LSS.

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

8. Socialstyrelsen bör få i uppdrag att kartlägga behovet av meningsfull sysselsättning i form av daglig verksamhet enligt LSS för de som inte har psykiska funktionshinder och tillhör personkrets 3 LSS.

Timrå kommuns ställningstagande:

Det är idag framför allt Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och i viss mån Samhall som hanterar de verktyg som kan möjliggöra en övergång från skola eller daglig verksamhet till lönearbete. Med ett statligt huvudmannaskap för den dagliga verksamheten menar Timrå kommun att trycket skulle öka på att hitta rätt nivå på det samhälleliga stödet och rätt sorts stöd till varje individ vilket i sin tur skulle gynna alla. Om regeringen väljer kommitténs förslag och avstår från att överlåta ansvaret för den dagliga verksamheten till staten, menar Timrå kommun att det ändå krävs ett betydligt större statligt ansvarstagande på området som helhet.

I förslag 3 nämns en av många planer som kan bli aktuella inom området. Timrå kommun vill här lyfta fram följande: Den ökade administrativa tyngden inom kommunerna har länge uppmärksamats som ett problem. Administrationen riskerar att ta både energi och fokus från den verksamhet som kommer brukarna direkt till del. Samtidigt är det naturligtvis viktigt att säkerställa god planering, trygghet, kontinuitet och möjlighet till ansvarsutkrävande genom väl avvägda planerings- och dokumentationsrutiner. Det är därför av största vikt att regeringen behandlar förslagen som delar av en helhet. Om bedömningen blir att förslagen är nödvändiga som komplement till redan befintliga krav på planering och dokumentation bör regeringen göra en noggrann analys av om förslagen kan integreras som delar av redan befintliga krav på planering och dokumentation. Timrå kommun menar att alla vinner på att optimera och synkronisera de krav som ställs på planering och dokumentation i våra verksamheter.

7.6 Personligt stöd och individuell planering

LSS-kommitténs förslag:

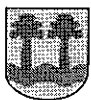
Socialstyrelsen bör få i uppdrag att sammanfatta kunskaper och metoder för rekrytering av kontaktperson samt beskriva framgångsfaktorer och möjliga åtgärder för att långsiktigt trygga rekryteringen.

Timrå kommuns ställningstagande:

Timrå kommun vill framföra att en kontaktperson är en ”medmänniska”, ett icke professionellt stöd, som ges av människor med stort engagemang och intresse för andra människor. En kommun kan på olika sätt uppmuntra ett sådant engagemang men kan inte framtvunga det. I Socialstyrelsens uppdrag bör därför inte ingå att långsiktigt trygga rekryteringen. Detta är knappast möjligt när det gäller ideell verksamhet.

8. Genomförande och konsekvenser

LSS-kommittén har beräknat behovet av ekonomiska regleringar mellan staten och kommuner/landsting (mnr) under en fyraårsperiod (2010 – 2013), där positiva tal innebär ökade statliga bidrag för kommuner/landsting och negativa tal minskade statliga bidrag:

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

Femte grundl behovet bort	450
Begr rätt dubbel assistans	50
Rätt dagl vht f psykiskt sjuka i personkrets 3	495
Medfin personl ass avskaffas	-4 400
Kommunernas basansvar personl ass bort	-217
Del av statsbidr f råd & stöd tillförs ansl f kommek. utjämn (landstingen)	100
<i>Summa</i>	<i>-3 522</i>

Timrå kommuns ställningstagande:

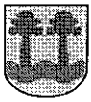
Timrå kommun ansluter sig till de beräkningar som Sveriges Kommuner och Landsting har gjort över behovet av ekonomiska regleringar mellan staten och kommuner/landsting, dvs. (mnkr):

Femte grundl behovet bort	450
Begr rätt dubbel assistans	50
Rätt dagl vht f psykiskt sjuka i personkrets 3	546
Medfin personl ass avskaffas	-4 100
Kommunernas basansvar personl ass bort	-217
Nya beslut, löpande	185
Individuella planer/aktivitetsplaner m.fl.	170
Del av statsbidr f råd & stöd tillförs ansl f kommek. utjämn (landstingen)	200
Personl service m boendestöd	650
Underfinansiering av reformen	5 000
<i>Summa löpande</i>	<i>2 934</i>
Investering 450 platser i boenden pga. borttag 5:e grundl behovet	500
Omprövning beslut när 5:e grundl behovet tas bort	515
<i>Summa engångsbelopp</i>	<i>1 015</i>

Timrå kommun vill framföra följande vad gäller ekonomiska konsekvenser mellan staten och kommuner/landsting:

Generellt

Kommittén har i de förslag som gäller förändring av huvudmannaskapsfrågan beräknat avdragen för kommunsektorn i 2009 års nivå. För övriga regleringar är det oklart om det är 2006 års nivå som gäller. Timrå kommun anser att samma princip ska gälla även när nya uppgifter eller ambitionshöjningar läggs på kommuner och landsting som när uppgifter tas bort.

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

Beräkningar av kostnader för administration och investeringskostnader saknas

I förslaget saknas kostnadsberäkningar för individuella planer, aktivitetsplaner, omprövningar av beslut och nya beslut. Enligt en grov uppskattning av Sveriges kommuner och Landsting innebär förslaget att drygt 80 000 planer ska skrivas och närmare 50 000 beslut utredas, dokumenteras och distribueras.

I förslaget om att den ersättningsberättigade ska ansöka om bostadsanpassningsbidrag och/eller hjälpmedel saknas beräkning av administrativa kostnadsökningar i form av diarieföring, hembesök, utprovning, beslut, distribution och kommunikation av beslut. Enligt LSS-kommittén berörs 7 400 personer i riket.

Av förslaget som avser borttagandet av det femte grundläggande behovet framgår inte hur beloppet tagits fram. Investeringskostnaden för boenden tycks dock inte vara medräknad och de medel som idag finns på Boverket för utbyggnad av särskilda boenden avser endast äldreboenden. Vidare saknas även här kostnadsberäkning för insatsbeslut. Investeringskostnaden har av Sveriges Kommuner och Landsting beräknats till 500 miljoner kronor.

Sammantaget ska således 50 000 beslut omprövas eller nya beslut fattas i riket. LSS-kommittén har inte kostnadsberäknat detta. Vid ett antagande att ett kommunalt beslut kostar som ett beslut av Försäkringskassan blir kostnaden i 2009 års nivå 700 miljoner kronor.

LSS-kommittén föreslår också att kommunernas särskilda uppgifter enligt LSS ska kompletteras med en uppgift att upprätta en plan för hur de som omfattas av lagens personkrets ska kunna få sina behov tillgodosedda. Vidare föreslås att kommunerna ska erbjuda en individuell plan. I samband med daglig verksamhet föreslås också att en aktivitetsplan införs. Med ett antagande att en plan handläggs under sex timmar blir kostnaden 170 miljoner totalt i riket.

Medfinansiering för personlig assistans ska enligt förslaget avskaffas. Vid införandet av medfinansieringen 1998 erhöll kommunkollektivet 800 miljoner kronor. Kostnaden blev 1 308 miljoner kronor. Det var således en underfinansiering med drygt 500 miljoner kronor redan från början. LSS-kommittén har räknat med en reglering på hela beloppet i 2009 års nivå. Den kommunala medfinansieringen har från år 1998 till år 2007 sjunkit från 25,2% till 19,7% och prognosen för år 2009 pekar på 18,8%. Detta borde kommittén tagit hänsyn till vid beräkningen och beloppet borde enligt Timrå kommun vara 4,1 miljarder kronor.

Personlig service med boendestöd

I förslaget anges att 20 000 personer i riket berörs av den nya insatsen personlig service med boendestöd. Insatsen ska vara hemtjänstlik. I utredningen konstateras att det inte är samhällsekonomiskt lönsamt att ersätta personlig assistans med hemtjänst eftersom hemtjänsten har en högre kostnad per timme än den personliga assistansen. Det betyder att en ekonomisk reglering mellan staten och kommunerna måste göras för de 13 000 personer (med LSS-beslut) som kommer att beröras av den nya insatsen, för att kvalitetsbrist inte ska uppstå. Om man räknar med en merkostnad per brukare på 50 000 kronor ger det 650 miljoner kronor i ökade kostnader för kommunerna.

Handläggare
Agneta Lindskog, Birgitta Andersson

Datum
2009-01-19

Diarienummer
KS/2008:222

Underfinansiering av reformen samt behov av avstämning

Mot bakgrund av att det vid införandet av LSS-lagstiftningen år 1994 gjordes en kraftig missbedömning av kostnadsutvecklingen är det angeläget att en kontrollstation införs. Denna avstämning bör göras så att en kostnadsövervältring inte sker åt något håll samt att volymer som antas i utredningen följs upp. Timrå kommun instämmer i Sveriges Kommuner och Landstings uppfattning att kommunkollektivet är underfinansierat med 5 miljarder kronor för reformen sedan införandet 1994, inräknat underfinansieringen av de 20 första timmarna.

Timrå kommun vill också framhålla att det är nödvändigt att kommunerna genom Sveriges Kommuner och Landsting ges möjlighet att delta i det uppföljningsuppdrag som Socialstyrelsen får under perioden 2010 - 2013 vilket även ska omfatta de långsiktiga ekonomiska konsekvenserna för respektive huvudmän.

När det gäller ekonomiska synpunkter på förslaget som rör schablonbeloppet – se under avsnitt 6.5 ovan.

Timrå kommuns övriga synpunkter

Timrå kommun anser att en lika gedigen översyn av LSS som av LASS hade varit önskvärd. Problemen med lagstiftningen är många. Lagtexten är oklar, det finns en bristande överensstämmelse mellan lagtext och förarbeten och det finns i förarbeten uttalade principer som inte reglerats i lag. LSS innehåller också bestämmelser som inte på något sätt är anpassade till den realitet där besluten om insatser ska verkställas.

Ett exempel på bristande realitetsanpassning är kravet på att samtliga beslut enligt LSS ska verkställas omedelbart. När det gäller bostäder är kravet inte möjligt att uppfylla. Regeringsrätten har uttryckt detta på följande vis: "Målsättningen för en kommun bör självfallet vara att en dom om rätt till gruppboende verkställs inom åtminstone några månader, särskilt om den enskildes situation är sådan att behovet av ny bostad är överhängande. Samtidigt måste konstateras att det knappast är möjligt för en kommun att även med en långsiktig planering omgående kunna tillgodose alla individuella och ibland komplicerade behov. Härtill kommer att oförutsedda akuta situationer kan uppkomma som tvingar fram en ändrad prioritering mellan de personer som önskar och har rätt till bostad."

Rimligheten i att ha en lagstiftning som till vissa delar är omöjlig att leva upp till har dessvärre inte kommenterats i betänkandet.

TIMRÅ KOMMUN
Kommunstyrelsen

Ewa Lindstrand
Ordförande (S)